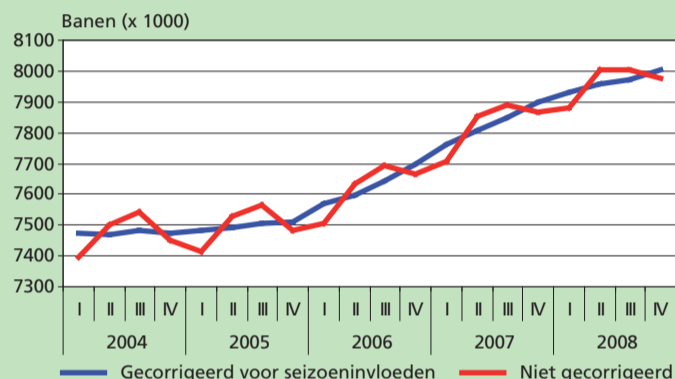
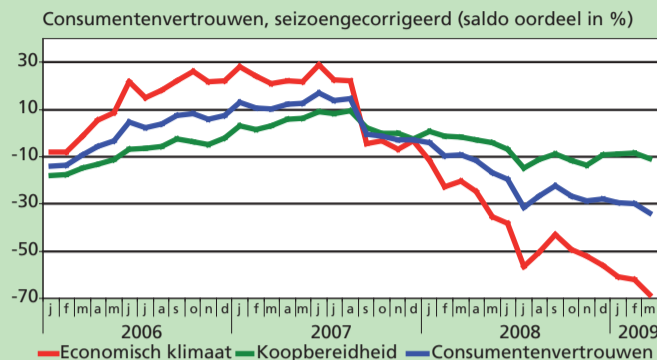

Economische indicatoren van het CBS

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceert elk kwartaal in Vastgoedmarkt economische cijfers die van belang kunnen zijn bij het opstellen van marktanalyses en -rapporten. Het CBS is verantwoordelijk voor de inhoud van de grafieken en de bijbehorende teksten. Voor meer cijfers en achtergronden tel. 088-5707070 of www.cbs.nl. Het consumentenvertrouwen en de conjunctuurtest zakelijke dienstverlening worden uitgedrukt in 'het saldo oordeel in %'. Dit wordt bepaald door het percentage pessimisten van het percentage optimisten af te trekken.

Consument somberder over economie

Het vertrouwen van de consument nam in het eerste kwartaal van 2009 verder af. Terwijl het vertrouwen in de eerste twee maanden nog redelijk stabiel was, zakte de indicator in maart weg naar een waarde van -34. Dat is ver onder het langetermijngemiddelde van -4. Een dergelijke pessimistische stemming heeft het CBS sinds de zomer van 2003 niet meer waargenomen. Vooral de directe toekomst ziet de consument somberder in. Het vertrouwen in de ontwikkeling van de Nederlandse economie bereikte in maart een dieptepunt. Naast het toegenomen pessimisme over de directe economische toekomst waren consumenten ook aanzienlijk negatiever over de eigen financiën in de komende twaalf maanden. De koopbereidheid echter daalde maar weinig. De Nederlandse consument was in maart bijna even somber als de gemiddelde Europese consument en zakte naar de negende plaats op de Europese consumentenvertrouwensladder. Aan het eind van het vierde kwartaal van 2008 stond Nederland nog op de vierde plaats.

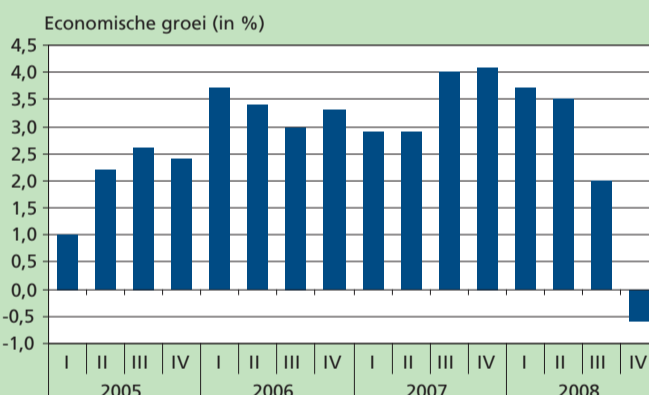

Banengroei ondanks krimp economie

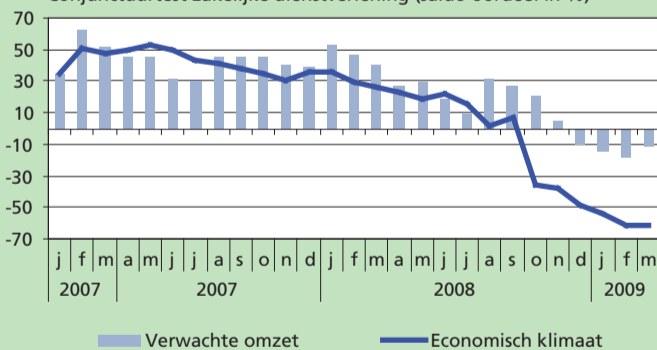
In het vierde kwartaal van 2008 waren er bijna acht miljoen banen van werknemers. Vergeleken met het vierde kwartaal van 2007 groeide het aantal banen met 108.000. Dit is een stijging van 1,4 procent. Deze stijging is vrijwel gelijk aan die in het derde kwartaal, maar duidelijk minder dan de ruim 2 procent groei in de eerste helft van 2008. De toename van het aantal banen was het hoogst in de handel, het onderwijs, de cultuur, de zorg. Ook in de zakelijke dienstverlening was de banengroei hoog, ondanks een daling van het aantal uitzendbanen. In de financiële sector daalde het aantal banen eveneens. De ontwikkeling van het aantal banen kent een duidelijk seizoenpatroon. Na correctie hiervoor was het aantal banen van werknemers in het vierde kwartaal 33.000 hoger dan in het derde kwartaal van 2008. De krimp van de economie in het vierde kwartaal heeft dus per saldo niet tot verlies van banen geleid.

Conjunctuurbeeld blijft slecht

De economie verkeert in zwaar weer. Het conjunctuurbeeld was eind maart 2009 onverminderd slecht. Het zwaartepunt van de indicatoren in de Conjunctuurklok van het CBS ligt vanaf eind december 2008 in de fase van 'laagconjunctuur'. Begin 2008 heerste er nog hoogconjunctuur. De Conjunctuurklok van het CBS geeft een samenhangend beeld van de stand en het verloop van de conjunctuur. De economie krimpt in het vierde kwartaal van 2008 met 0,6 procent. Voor het eerst in meer dan vijf jaar tijd was het volume van het bruto binnenlands product kleiner dan een jaar eerder. De werkloosheid loopt weer iets op, na een lange periode van daling. Het aantal vacatures is sterk teruggelopen. Het aantal banen was nog wel hoger dan een jaar eerder. Er waren 108.000 banen meer dan in het vierde kwartaal van 2007, een groei van 1,4 procent.

Conjunctuurtest zakelijke dienstverlening (saldo oordeel in %)

Ondernemers somber over komende drie maanden

Uit de CBS-conjunctuurtest van maart 2009 blijkt dat de stemming onder de ondernemers in de zakelijke dienstverlening iets is verbeterd, maar hij blijft zeer negatief. De beoordeling over het huidige economisch klimaat voor de onderneming is nog steeds erg somber. Voor de komende drie maanden zijn de ondernemers pessimistisch in hun verwachtingen. Van de ondernemers denkt per saldo 11 procent dat hun omzet zal afnemen en 4 procent verwacht een daling van de afzetprijzen. De ondernemers zijn pessimistisch over de toekomstige personeelssterkte; per saldo denkt 27 procent de personeelssterkte te reduceren.